

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/225/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120207818
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7120207818.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú W. C. nar. X.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov Mgr. V. C. nar. XX.X.XXXX trvale bývajúcej na ul. J. č. XX V. - V., zastúpenej Advokátskou kanceláriou KAIFER advokátska kancelária s.r.o. so sídlom v Košiciach na ul. Fibichovej č. 11 v mene ktorej koná ako konateľ JUDr. Jaroslav Kaifer a MUDr. U. C., T. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na ul. W. č. XX v V. zastúpeného advokátkou JUDr. Kristínou Malou Piovarčiovou so sídlom Advokátskej kancelárie na ul. Štúrovej č. 20 v Košiciach v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 17P/66/2020-128 zo dňa 4.8.2020 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zmeniť rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 3.7.2018 sp. zn. 11P/137/2017 v II. výroku v časti týkajúcej sa styku otca s mal. W. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. W. každý štvrtok od 14.40 hod. do 17.00 hod. počnúc od prvého štvrtka kalendárneho mesiaca september 2020 do budúca s tým, že otec je povinný v stanovenom čase prevziať mal. W. v bydlisku u matky a v stanovenom čase ju do starostlivosti matky odovzdať.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/ a h/ CSP. Uviedla, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa domáhala, aby Okresný súd Košice I zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I, z 3.7.2018, sp.zn. 11P/137/2017 v rozsahu II. výroku týkajúceho sa styku otca s mal. W. tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s mal. W. každý štvrtok od 14:40 hod. do 17:00 hod., a to od prvého štvrtka kalendárneho mesiaca september 2020 do budúca s tým, že otec bude povinný v stanovenom čase prevziať mal. W. v bydlisku u matky a v stanovenom čase ju odovzdať do starostlivosti matky. Uznesením z 13.7.2020 sp.zn. 11 P/70/2020 preniesol Okresný súd Košice I svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Košice II s odôvodnením, že po preštudovaní návrhu zistil, že mal. W. býva so svojou matkou na adrese J. XX, V., čo je v obvode Okresného súdu Košice II. Táto skutočnosť bola oznámená doručením uznesenia aj otcovi maloletej z pre ňu neznámeho dôvodu, ktorá skutočnosť je v rozpore s ustanovením § 112 CMP. Okresný súd Košice II návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením zo 4.8.2020 č.k. 17P/66/2020 zamietol. Z odseku 23 odôvodnenia uznesenia vyplýva akými úvahami sa súd pri hodnotení návrhu riadil, resp. o aké argumenty opiera svoj záver, že nie sú splnené podmienky pre okamžitý zásah zo strany súdu nariadením neodkladného opatrenia. V prvom rade namieta nezákonnosť prenesenia miestnej príslušnosti na Okresný súd Košice II, o ktorom rozhodol Okresný súd Košice I odkazujúc na ust. § 112 CMP a na skutočnosť, že mal. W. má bydlisko v obvode Okresného súdu Košice II. Citovala § 112 ods. 1 CMP a dala do pozornosti, že miestna príslušnosť všeobecného súdu vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa sa riadi zásadou perpetuatio fori, ktorá spočíva v tom, že

miestna príslušnosť sa určuje pri začatí prvého konania vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa a takto založená miestna príslušnosť trvá, aj keď sa toto prvé konanie už skončí. Pokiaľ je teda potrebné robiť kroky v záujme dieťaťa, resp. sa začne ďalšia „vec“ starostlivosti o maloleté dieťa, bude na konanie stále miestne príslušný tento súd bez ohľadu na to, kde má dieťa aktuálne v čase začatia druhého konania bydlisko. Uvedený právny názor vychádza z idey, že najdôslednejšie poskytne dieťaťu ochranu súd, ktorý jeho poručenský spis doteraz vedie, pretože už pozná okolnosti jeho prípadu, rozhodoval o dieťati, spolupracoval s kolíznym opatrovníkom, prípadne vykonával iné opatrenia v záujme maloletého dieťaťa. Z uvedeného vyplýva, že nový, resp. druhý a každý ďalší návrh vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je potrebné podať znova na ten súd, ktorý bol miestne príslušný v čase predchádzajúceho rozhodovania, pretože tento súd aktuálne vedie poručenský spis dieťaťa. Z uvedeného je teda zrejmé, že miestne príslušným súdom vo veci starostlivosti o mal. W. mal byť Okresný súd Košice I, ktorý doposiaľ viedol tzv. poručenský spis, nakoľko práve tento súd rozhodoval naposledy vo veci starostlivosti o mal. W. v konaní o rozvod manželstva (matky a otca mal. W.) a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, vedenom Okresným súdom Košice I pod sp.zn. 11P/137/2017. Pokiaľ Okresný súd Košice I odôvodňoval prenesenie miestnej príslušnosti odkazujúc na § 112 CMP tento záver Okresného súdu Košice I vychádzal z nesprávne a nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a jeho nesprávnom právnom posúdení, majúcom základ v nesprávnej aplikácii príslušných právnych noriem. Konštatovala, že § 112 CMP sa uplatňuje len v prípade, ak je potrebné prvýkrát určiť miestnu príslušnosť vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa, t.j. pri začatí prvého konania ohľadom konkrétneho dieťaťa. V predmetnej právnej veci starostlivosti o mal. W. však už nebolo možné uplatniť § 112 CMP, nakoľko nešlo o založenie prvej, t.j. ešte neurčenej miestnej príslušnosti. V prípade, ak by mal Okresný súd Košice I v úmysle konvalidovať prenesenie miestnej príslušnosti odkazujúc na § 112 ods. 2 CMP konštatuje, že prenesenie miestnej príslušnosti „spisu maloletého dieťaťa“ predstavuje výnimočný krok, ktorý musí byť odôvodnený kumulatívnym splnením všetkých podmienok, ktoré pre tento postup stanovuje CMP, čo však v predmetnej právnej veci absentuje v celom rozsahu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, predovšetkým však s poukazom na to, že v predmetnej veci starostlivosti o mal. W. bola založená miestna príslušnosť na Okresnom súde Košice I, ktorý viedol aj poručenský spis mal. W., neboli kumulatívne splnené všetky podmienky vymedzené § 112 ods. 2 CMP, považuje za nutné prijať záver, že na prenesenie miestnej príslušnosti v zmysle vyššie uvedeného neboli splnené všetky procesné podmienky vo veci starostlivosti o mal. W. a tak zjavne rozhodoval miestne nepríslušný súd, ktorá skutočnosť nepochybne zakladá nezákonnosť rozhodnutia, voči ktorému smeruje toto odvolanie. V ďalšom namieťa postup Okresného súdu Košice I ako aj Okresného súdu Košice II ohľadom doručovania návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia otcovi, ktorý sa k predmetnému návrhu aj vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním z 28.7.2020. Citujúc § 331 ods. 1 CSP považovala za nutné poukázať na procesný charakter a účel inštitútu neodkladného opatrenia, ktorý sa uplatňuje v prípade potreby bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania. Naplnenie tohto sledovaného účelu je však možné iba vďaka tomu, že o podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemá protistrana vedomosť. Z uvedeného dôvodu preto aj CSP pristúpil k osobitnej úprave procesných podmienok doručovania vo veci neodkladného opatrenia, ktoré spočívajú v tom, že konajúci súd nedoručuje návrh na nariadenie neodkladného opatrenia protistrane na vyjadrenie, tak ako je to v prípade žaloby. Doručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia protistrane pred rozhodnutím súdu bez ďalšieho vytvára nelegitímny priestor na zmarenie účelu neodkladného opatrenia. To platí bez ohľadu na skutočnosť, či súd považuje návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný alebo nie. Samotný návrh doručí súd protistrane najskôr až spolu s uznesením, ktorým o tomto návrhu rozhodol, a to iba v prípade nariadenia neodkladného opatrenia a teda v prípade neúspechu navrhovateľa, v tomto prípade matky, sa otec o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia bezprostredne ani dozvedieť nemal a nemohol. Nesprávnym a nezákonným procesným postupom súdu sa otec o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia dozvedel a vyjadroval sa k nemu. Tento nezákonný postup súdu porušujúci právo na spravodlivý súdny proces podporoval nepochopiteľne aj kolízny opatrovník, ktorý si predvolal v tejto veci otca mal. W., z dôvodu vyjadrenia sa k neodkladnému opatreniu a prejednaní skutočností a tvrdení uvedených v návrhu. Kolízny opatrovník mal mať na pamäti záujem a práva mal. W. a aj jej procesné práva v súdnom konaní, ktorým právom bolo aj právo na spravodlivý súdny proces. Z obsahu odôvodnenia uznesenia teda vyplýva, že otec bol oboznámený s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko sa jasne a určito vyjadroval k jednotlivým skutočnostiam, ktorými osvedčovala potrebu úpravy pomerov neodkladným opatrením. Otec v podanom vyjadrení spochybňuje nielen ňou uvádzané skutočnosti, ale aj nález pediatričky MUDr. T. týkajúci sa zdravotného stavu mal. W.. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že otec sám uznal nepriaznivý zdravotný, resp. psychický stav mal. W., avšak tieto problémy pripisuje na ťarchu

jej. Vo vzťahu k uvedeným tvrdeniam, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil aj súd prvej inštancie, sa však nemala možnosť brániť resp. vyjadriť, nakoľko o predmetnom podaní otca z 28.7.2020 a ani o jeho obsahu nemala v priebehu konania žiadnu vedomosť a o jeho existencii sa dozvedela až z rozhodnutia súdu. Dala na zreteľ, že súd jej nedoručil podanie otca z 28.7.2020 ani v priebehu konania ani spolu s rozhodnutím. S poukazom na vyššie uvedený procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý v rozpore s právnymi normami upravujúcimi neodkladné opatrenie doručoval v priebehu konania návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia otcovi, umožnil mu vyjadriť sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a neoboznámil ju s obsahom vyjadrenia otca, čím jej odňal možnosť brániť sa voči tvrdeniam otca je potrebné dospieť iba k jedinému správne mu záveru, a to že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo nepochybne k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konštatovala, že vyššie opísaný procesný postup súdu bol nepochybne aj v rozpore s najlepším záujmom mal. W., ktorý mal súd hájiť. Ďalej uviedla, že je pre ňu nepochopiteľné, ako mohol súd prvej inštancie dospieť k tak absurdnému záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, keď potrebu bezodkladne upraviť pomery k mal. W. musel mať riadne osvedčenú nielen z návrhu vrátane jeho príloh (správa PhDr. C., CSc., nález MUDr. T. a správy sociálnej pracovníčky z ÚPSVaR), ale aj z tvrdení otca v tomto konaní (ktoré dokazovanie nebolo v súlade s príslušnými právnymi predpismi). Nariadenia neodkladného opatrenia sa domáhala za účelom zastabilizovať pocit bezpečia mal. W., nakoľko realizácia styku mal. W. s otcom v zmysle poslednej úpravy nepriaznivo a nežiaduco ovplyvňuje jej zdravotný, resp. psychický stav a zároveň predstavuje vysoké riziko a hrozbu, že odbúranie depresívnych stavov, ktorými mal. W. trpí bude nenávratne zmarené. Naliehavosť bezodkladnej potreby úpravy pomerov v rozsahu styku mal. W. s otcom mal súd zistenú nielen z jej návrhu, ale aj z ďalšieho dokazovania vykonaného v predmetnej právnej veci, a to najmä z vyjadrenia otca, ktorý sám potvrdil, že zaznamenal zmenu správania mal. W. už dňa 4.6.2020 (odsek 4 odôvodnenia rozhodnutia), dieťa evidentne problém má (odsek 5 odôvodnenia rozhodnutia). Rovnako aj zo správy kolíznej opatrovníčky, musel mať súd prvej inštancie zistené, že mal. W. sa nechce s otcom stretávať tak, ako to je upravené v zmysle Rozsudku Okresného súdu Košice I z 3.7.2018, sp.zn. 11P/137/2017. Uvedenému svedčia najmä zistenia kolíznej opatrovníčky, ktorá po šetrení pomerov v rodine konštatovala, že W. nevyhovovalo sa stretávať s otcom tak, ako to bolo upravené, napr. keď sa potrebovala učiť, bolo ťažké vysvetliť to otcovi, nechcel to akceptovať (odsek 8 odôvodnenia rozhodnutia), W. dodala, že do konca prázdnin nechce k nemu ísť. Keď sa jej rodina pýtala, či sa chce s otcom stretávať povedala, že cez školský rok by sa s ním stretávala raz do týždňa, chcela by, aby to bolo na dohode medzi otcom a ňou (odsek 8 odôvodnenia rozhodnutia). Napriek tomu, že vyššie uvedené zistenia nepochybne osvedčujú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, súd na tieto rozhodné a určujúce skutočnosti v žiadnom smere neprihliadal, v dôsledku čoho tak vážne ohrozil najlepší záujem mal. W.. Opomenutím vyššie citovaných zistení týkajúcich sa vzťahu mal. W. k otcovi sa súd dopustil konania, ktoré je nepochybne v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa ako prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletej, čo nepochybne odporuje základným princípom ochrany dieťaťa upraveným nielen v právom poriadku SR, ale aj v medzinárodných dohovoroch. Poukázala na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého „Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.“ Podľa článku 24 ods. 2 Charty základných práv „Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepší záujmy dieťaťa.“ Podľa článku 5 Zákona o rodine „Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.“ Rozhodnutie súdu vo svetle týchto skutočností a zistení vyznieva zarážajúco a nepochopiteľne, keďže súd v jeho odôvodnení uviedol, že je potrebné vykonať znalecké dokazovanie z oblasti psychológie týkajúce sa zistenia a stanovenia, aký je najlepší záujem dieťaťa (vo veku skoro 13 rokov), pričom dieťa jasne a nepochybne vyjadrilo názor, že mu nevyhovuje stretávanie sa s otcom tak, ako je to upravené teraz a ani spôsob vykonávania styku, ktorý bol otcom bez ohľadu na záujem, potreby, mimoškolské záujmy a aj školské povinnosti mal. W. a aj jej už plnoletej sestry X. striktne až chorobne vyžadovaný (napr. aj keď sa museli učiť, pričom v čase styku sa otec s dcérami nikdy neučil) a celkom jasne vyjadrila názor a vôľu, že nechce ísť k otcovi počas prázdnin a následne po prázdninách chce realizovať styk s otcom jeden deň v týždni. Uvedené súd zistil aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k rozhovoru, ktorý vykonal s mal. W.. Z uvedeného je zrejmé, že W. nechce prespávať u otca z dôvodov, ktoré možno neboli jasne preukázané počas konania o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia (čo však nie je ani potrebné v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia), avšak nepochybne spôsobili mal. W. traumy, ktorá sa prejavila v zisteniach všeobecnej lekárky a psychologičky uvedených v lekárske správy, že dieťa sa trasie, je tenzné, sú u nej prejavy zvýšenej úzkosti a prevládajú v nej depresívne klinické symptómy, ktoré ju inhibujú a oberajú ju o priaznivú dievčenskú aktivitu a radosť, ktoré skutočnosti

nepriaznivo ovplyvňujú prežívanie u mal. W. a oslabujú pozíciu sebaobrazu, pozíciu ega a aktivujú nezrelé obranné mechanizmy. Vzťah ohľadne nezáujmu realizovať styk s otcom vyjadřila nepochybne aj už plnoletá dcéra X., ktorá čakala s vyjadřením svojho názoru do dňa plnoletosti a hneď v ten deň 25.06.2020 otcovi napísala list (email), v ktorom jasne uviedla, že nechce s otcom tráviť čas. Uvedenú skutočnosť potvrdil vo svojom vyjadření aj sám otec (str. 3 ods. 4 odôvodnenia rozhodnutia). Neopomenuteľným je prihladiť na túto skutočnosť a vyjadřenie plnoletej dcéry X. pri rozhodovaní o neodkladnom opatření, nakoľko je to skutočnosť, ktorú uviedla plnoletá dcéra, ktorá realizovala pred plnoletosťou styk s otcom spoločne so svojou mal. sestrou W. a musela mať rovnaké zážitky a pocity z realizovaného styku s otcom a hneď, keď už mohla slobodne vyjadřiť svoju vôľu bez toho, aby od nej mohol takýto styk s otcom v zmysle (do súčasnej doby) právoplatného rozhodnutia súdu niekto vyžadovať, rozhodla sa takýto styk nerealizovať z dôvodu negatívnych spomienok a pocitov. Vyslovila názor, že nie je možné nútiť mal. W. do styku s otcom v rozsahu a spôsobom, ktorý jej spôsobuje negatívne pocity, nakoľko dospeje do štádia ako jej plnoletá sestra X., ktorá stratila záujem o trávenie času s otcom a to z uvedených negatívnych pocitov získaných z realizovaného styku s otcom. Uviedla, že sa snaží vytvoriť priestor neodkladným opatřením na obnovenie vzťahu mal. W. s otcom a to úpravou styku s otcom jeden krát do týždňa, o ktorý styk má aj mal. W. záujem, ktorým by aj otec získal možnosť dokázať dcére, aj možnou zmenou prístupu správania sa k nej, že jej vie vytvoriť plnohodnotný pocit bezpečia a žiaducich pozitívnych pocitov. Mala za to, že z návrhu jednoznačne vyplýva skutočnosť, že sa snaží obnoviť záujem dieťaťa o styk s otcom, ale bez neodkladného vytvorenia istoty dieťaťa, že otec si nebude vynucovať styk s maloletou, ktorá už má skoro 13 rokov a vie jasne a rozumne vysvetliť, prečo a z akého dôvodu nechce súčasne upravený styk realizovať, to v budúcnosti bude zmarené. Nie je teda ani pravdou, ako uvádza otec vo svojom vyjadření, že ona má manipulovať s dcérami. Naopak, snaží sa o plnohodnotný vzťah medzi dcérami a otcom. Iba bezodkladná zmena rozsahu styku môže dopomôcť k zabezpečeniu obnovenia vzťahu a zmene postoja maloletej dcéry k otcovi spoločne so zmenou postoja otca k dcéram bez toho, aby to malo následok, aký sa prejavil u plnoletej dcéry X. vo vzťahu k otcovi. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, je nutné konštatovať, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom splnenia podmienok pre nariadenie neodkladného opatřenía a ohľadom najlepšieho záujmu mal. W., na ktorý skutkový stav následne nesprávne aplikoval aj príslušné právne normy. Zároveň vyššie opísaným procesným postupom, a teda neprihladaním na skutočný záujem mal. W., sa súd dopustil konania v hrubom rozpore so základnými zásadami právneho štátu, a to najmä ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý súdny proces. Konštatovala, že nielen súd ale aj ustanovený ÚPSVaR konal nepochybne v rozpore s najlepším záujmom mal. W., keď napriek vyššie uvedeným zisteniam konštatoval, že nariadenie neodkladného opatřenía nie je nevyhnutné, život a zdravie mal. W. nie je v ohrození. V podanom návrhu v žiadnom smere neargumentovala ohrozením života mal. W. a s tým súvisiacim prerušením kontaktu s otcom. Naopak, je si plne vedomá participácie otca na výchove mal. W. a práve za účelom odbúrania depresívnych stavov, obnovenia plnohodnotného styku otca s mal. W. a vytvorenia priestoru pre budovanie vyššej dôvery vo vzťahu k otcovi navrhovala upraviť pomery neodkladným opatřením. Pokiaľ teda súd dôvodil zamietnutie návrhu tým, že život a zdravie mal. W. nie je v ohrození, tak sa javí nutným konštatovať, že nesprávne právne posúdil právnu vec, ktorá bola predmetom rozhodovania, nakoľko v tomto prípade nešlo o rozhodnutie z dôvodu, že zdravie a život maloletej dcéry sú ohrozené, ale z dôvodu, že je tu neodkladná potreba úpravy pomerov vo vzťahu k maloletej dcére týkajúcich sa rozsahu styku s otcom. Ak by aj vychádzala z premisy (čo však netvrdí), že neodkladné opatřenie sa v predmetnej právnej veci týka vážneho ohrozenia života alebo zdravia mal. W. dodáva, že v takomto prípade by musel súd prvej inštancie rozhodnúť v zmysle príslušných právnych noriem CSP, ktorý mu ukladá povinnosť rozhodnúť do 24 hodín od doručenia návrhu. K uvedenému postupu však nedošlo. Na základe uvedeného jej teda nie je zrejmé, prečo súd argumentoval tým, že život a zdravie mal. W. nie je v ohrození, keď nepostupoval podľa § 365 CMP. Vzhľadom k tomu, že uvedenú nezrozumiteľnosť nie je možné odstrániť ani výkladom, považuje vyššie opísanú vadu rozhodnutia za tak závažnú, že nepochybne zakladá nepreskúmateľnosť a z toho dôvodu aj nezákonnosť samotného rozhodnutia. Uviedla, že v žiadnom prípade sa nemožno stotožniť ani s názorom súdu, že vzniknutú situáciu nie je možné vyriešiť neodkladným opatřením, ktoré má len dočasný charakter, a preto takéto narušenie neodstráni. Súd pri uvedenej argumentácii absolútne negoval charakter inštitútu neodkladného opatřenía v režime nových procesných kódexov, ktoré upustili od vlastnosti dočasnosti a provizórnosti typickej pre predbežné opatřenía. Konštatovala, že súd zjavne nesprávne vec právne posúdil, keď odkazujúc na dočasný charakter neodkladného opatřenía dospel k záveru, že vzniknutú situáciu nie je možné vyriešiť neodkladným opatřením. V závere odvolania zopakovala už uvedené skutočnosti a navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a

návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, alebo alternatívne, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol uznesenie potvrdiť. Uviedol, že s rozhodnutím súdu sa v celom rozsahu stotožňuje, považuje ho za spravodlivé a vecne správne. Matka neosvedčila nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, najmä maloletej v súlade s jej najlepším záujmom, a to s dôrazom na atribút naliehavosti a nevyhnutnosti tejto úpravy pre bezprostredne ohrozené práva maloletého dieťaťa. Konštatoval, že odvolacie dôvody týkajúce sa procesných podmienok, či porušenia práva na spravodlivý proces nie sú dané a námietky matky vychádzajú z nesprávnej interpretácie príslušných zákonných ustanovení vrátane nepochopenia špecifik mimosporových konaní, ku ktorým patrí aj rozhodovanie o styku rodiča s dieťaťom v zmysle § 1 CMP v spojení § 111 písm. d) CMP. K namietanému nezákonnému preneseniu miestnej príslušnosti z Okresného súdu Košice I na Okresný súd Košice II s odvolávaním sa na § 112 CMP uviedol, že vzťah medzi civilnými procesnými kódexami je zakotvený v § 2 ods. 1 CMP. V sporovom konaní súd v zmysle § 41 CSP skúma miestnu príslušnosť len na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí, výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania. Naproti tomu v zmysle § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania. Je pravdou, že vo veci ich maloletých detí bola založená miestna príslušnosť Okresného súdu Košice I konaním vo veci rozvodu manželstva a prísl., a to posledným spoločným bydliskom manželov na ul. B. W. XX V., ktoré bolo zároveň aj bydliskom detí. Táto príslušnosť v súlade so zásadou perpetuatio fori trvala do momentu, v ktorom Okresný súd Košice I po podaní návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia preskúmal príslušnosť podľa § 5 CMP a zistil, že deti žijú na ul. J. 16 v Košiciach, ktorá patrí do obvodu Okresného súdu Košice II. Miestna príslušnosť je daná podľa § 3 ods. 1 CMP v spojení s § 112 ods. 1 CMP. Bydliskom maloletých detí je ul. J. XX v V., ktorá v čase začatia tohto konania bola určená iným zákonným spôsobom, a to rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 11 P/137/2017 z 3.7.2018, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. V súlade s § 6 ods. 1 CMP Okresný súd Košice I po zistení, že nie je miestne príslušný, bezodkladne postúpil vec bez rozhodnutia miestne príslušnému Okresnému súdu Košice II a upovedomil o tom účastníkov. Je preto chybná argumentácia matky, že boli jej práva a práva dieťaťa na spravodlivý proces prvýkrát porušené už tým, že sa dozvedel o konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, lebo mu bolo doručené uznesenie o prenesení príslušnosti. V ďalšom nie je správna úvaha matky, že dieťaťu dokáže poskytnúť najdôslednejšie ochranu súd, ktorý doteraz viedol poručenský spis. Najúčinnnejšiu ochranu poskytuje dieťaťu súd, ktorý mu je najbližší, t.j. v obvode ktorého dieťa reálne žije vrátane relatívne stálych sociálnych väzieb. Preto sa u maloletých vychádza z ukazovateľa bydliska/obvyklého miesta pobytu dieťaťa v konaniach s cudzím prvkom a nie z údaju o trvalom pobyte (na rozdiel od úpravy v CSP), ktorý má len evidenčný charakter. Na to následne nadväzuje zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ktorý v § 73 ods. 2 písm. b) bod 2 stanovuje, že funkciu kolízneho opatrovníka vykonáva úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa osobitného predpisu. Podľa tohto zákona sa miestna príslušnosť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny spravuje sídlom úradu, v ktorého obvode má dieťa obvyklý pobyt (§ 73 ods. 2 písm. b), § 90 ods. 4 písm. a) zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele). Z toho jednoznačne vyplýva, aký dôležitý význam má v mimosporovom konaní zakotvený mechanizmus prenesenia miestnej príslušnosti, a to jednoznačne v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Tento zákonný postup súd prvej inštancie dodržal, čím zabezpečil účinnú ochranu práv maloletej. Uviedol, že po doručení uznesenia o prenesení miestnej príslušnosti splnomocnil svojim zastupovaním advokátku, ktorá v súlade s § 97 CSP nahliadla do spisu, v tom čase už vedeného na Okresnom súde Košice II, kde si vyhotovila fotografie podaného návrhu, o čom je v spise záznam. Je preto nepravdivé a zavádzajúce tvrdenie matky, že mu súd prvej inštancie nezákonne doručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Následne súd o návrhu matky rozhodol a rozhodnutie doručil jeho advokátke skôr, než proti nemu matka podala odvolanie, teda nepostupoval v zmysle § 331 ods. 1 CSP. Tento postup súdu je však logický tým, že vo veci už podal vyjadrenie k návrhu matky a o predmete konania vedel. S prihliadnutím na uvedené nemožno dať matke za pravdu, že súd zmaril svojim nezákonným postupom účel neodkladného opatrenia, čím by založil niektorý z tvrdených odvolacích dôvodov. V ďalšom poukázal na dôvod, ktorý viedol matku k podaniu návrhu na neodkladné opatrenie a ktorý opakovane označuje ako „zastabilizovať pocit bezpečia maloletej W.“ a uviedol, že žiadny z dôvodov, ktoré matka uvádza nevyžaduje naliehavý a nevyhnutný zásah súdu do ich pomerov, teda právnych vzťahov. Matka uvádza, že nariadeným neodkladným opatrením podľa jej návrhu sa vytvorí priestor na reparáciu jeho vzťahu s W., s čím nemožno súhlasiť. Je nepochybné, že rodič výchovne pôsobí na dieťa svojou osobnou prítomnosťou, zároveň jedine osobným kontaktom a spoločne

stráveným časom možno budovať a upevňovať vzťah medzi rodičom a dieťaťom. Zúžením styku nie je možné dosiahnuť jeho obnovenie, práve naopak dôjde k jeho narušeniu, ktoré bude už len veľmi ťažko odstrániteľné. Matka dieťa vníma ako objekt, nie ako subjekt právnych vzťahov, nakladá s maloletou ako so svojim vlastníctvom a absolútne popiera jeho rodičovské práva. Matka sa odvoláva na názor maloletej, ktorá sa údajne s ním nechce stretávať, čo nie je pravda. Na druhej strane je W. cielene a dlhodobo manipulovaná matkou. Bolo by úlohou súdu vo veci samej vykonaným dokazovaním ustáliť do akej miery je názor maloletej jej vlastným názorom alebo názorom prebratým od preferenčného rodiča. V tomto smere absolútne absentuje príprava dieťaťa matkou na styk s otcom ako jedna zo základných povinností rodiča, ktorému je dieťa zverené do starostlivosti. K výpovedi W. u kolízneho opatrovníka uviedol, že nie je celkom jasné, čo povedala W. v prítomnosti matky a čo povedala po jej svojoľnom opustení miestnosti. W. povedala „že myslí že vie o podanom návrhu. Vie, že je tam uvedené, aby styk prebiehal vtedy, kedy chce a nie, aby to bolo upravené súdom.“ W. zjavne nevedela, že v návrhu matka žiada, aby bol styk s určený striktné súdom v zúženom rozsahu a to na 2 hod. a 20 min., za každého počasia na opačnom konci mesta než je jeho bydlisko. W. bola zjavne uvedená matkou do omylu, keď jej matka tvrdila, že v návrhu žiada, aby sa styk s otcom realizoval vtedy, keď to bude dieťa chcieť. W. ďalej uvádza, že svojej rodine povedala, „že cez školský rok by sa s ním stretávala raz do týždňa. Chcela, aby to bolo na dohode medzi otcom a ňou.“ Súdom určený rozsah styku podľa návrhu matky na 2 hod. a 20 min. každý štvrtok zjavne nie je dohoda medzi otcom a dcérou. Okrem toho, raz do týždňa by mohlo byť napríklad aj každý týždeň od piatku 14:40 do soboty 20:00, tak ako sa styk realizoval od júla do novembra 2017, čo obidvom deťom vyhovovalo. Matka v tejto súvislosti tvrdí, že opustila miestnosť u kolízneho opatrovníka na základe „vopred urobenej dohody s úradníčkou kolízneho opatrovníka“ a nie „svojoľne“ ako uvádza kolízna opatrovníčka, avšak matka toto svoje tvrdenie ničím nepreukazuje a bez dôkazov viní už aj kolízneho opatrovníka z rozhodnutia súdu, ktoré nezodpovedá jej subjektívnym predstavám. Tvrdenie matky, že styk bol otcom „bez ohľadu na záujem, potreby, mimoškolské záujmy aj školské povinnosti maloletej W. a aj jej už teraz plnoletej sestry X. striktné až chorobne vyžadovaný (napr. aj keď sa museli učiť, pričom v čase styku sa otec s dcérami nikdy neučil)“ je lož. Styk s obidvomi dcérami veľaokrát obmedzoval práve pre školské a mimoškolské povinnosti detí. Nie je pravda, že v čase styku sa s dcérami nikdy neučil. S X. sa veľaokrát spolu učili biológiu, chémiu, geografiu, angličtinu, s W. sa učili biológiu, dejepis, ruštinu, angličtinu, matematiku. Tu je dôležité podotknúť, že matka striktné trvala na tom, aby sa deti do školy pripravovali predovšetkým doma v V. a práve preto striktné vyžadovala, aby sa styk v nedeľu skrátil iba do 13:00 hod. Veľaokrát, keď mu deti hovorili, že sa majú pripravovať na písomky navrhol, aby si k nemu so sebou zobrali učebnice, čo im však doma nebolo dovolené. Keď mu deti zavolali, že majú veľa učenia pred polročnými písomkami súhlasil, aby k nemu v stredu neprišli. Nakoniec vysvitlo, že písomky mali až o 2 dni a bol to iba zámerný ťah zo strany matky s cieľom zmať styk s dcérami. Matka v odvolaní ďalej uvádza „Z uvedeného je zrejmé, že maloletá nechce prespávať u otca z dôvodov...“ Maloletá sa ani raz nevyjadřila, že nechce u neho prespávať, je to klamstvo a výmysel matky. K ďalšiemu tvrdeniu matky, že „X. musela mať rovnaké zážitky a pocity z realizovaného styku s otcom“ uviedol, že ide o ničím nepreukázané tvrdenie matky a v konečnom dôsledku predmetom tohto konania nie je styk s už plnoletou X.. Nepopiera, že W. bola depresívna, trvá však na tom, že nebola depresívna z neho, ale z matky a z jej rodiny. Matka účelovo vo svojom odvolaní vytrháva jeho tvrdenia z kontextu, kde opakovane uvádza, že sám potvrdil, že dieťa sa nemá dobre. Už samotný dôvod, prečo si to myslí, matka zámerne nepripája, neponúka súdu žiadny dôkaz, ktorý by preukázal ňou tvrdenú príčinnú súvislosť medzi W. depresiou a jeho konaním. Nie je pravdivé tvrdenie matky, že „styk sa doposiaľ realizoval vždy za účasti druhej dcéry“. Viackrát sa stalo, že bol iba s W. bez X.. Podotýka, že list od X. predložil k svojmu vyjadreniu pre vykreslenie celkovej rodinnej situácie, nepredložila ho matka k návrhu na začatie konania. Vo svojom odvolaní sa však na neho odvoláva a opäť účelovo prekrúca skutočnosť, pritom nebola svedkom tejto situácie medzi X. a ním. V tomto smere by bolo vhodné vo veci samej predvolať ako svedka X. a vypočuť ju, pokiaľ by vykonanie tohto dôkazu prispelo k objasneniu skutočného stavu. Uviedol, že pravidelne chodí pre dcéru W. vždy v určený deň a čas v zmysle vykonateľného rozsudku, avšak matka zatiaľ zmať každý pokus o ich stretnutie (9.7.2020 vyšiel z domu matkin otec, ktorý mu oznámil, že matka aj obidve deti nie sú doma, 13.8.2020 vyšla z domu matka, ktorá mu oznámila, že W. nie je doma, je u kamarátky, u ktorej aj spala, 28.8.2020 vyšiel z domu matkin otec, ktorý mu oznámil, že W. nie je doma, 2.9.2020 vyšla z domu matka, oznámila mu, že W. ku mne jednoducho nepôjde). Mal. W. nevidel viac ako 2 mesiace, a to z dôvodu, že matka opakovane zámerne marí styk a dieťa k styku s ním nepripravuje. 3.9.2020 a 4.9.2020 sa mu podarilo nakrátko stretnúť s W., bola vo vynikajúcej nálade, správala sa k nemu, akoby sa nikdy nič nestalo a o žiadnej depresii nemôže byť ani reči a na otázku, prečo nie je doma v dni a čas určený k ich styku mu uviedla, že matka jej ani raz nepovedala, že má pre ňu prísť a vždy jej vymyslela nejaký atraktívny program práve v tom čase, keď mal prísť. Po

rozhodnutí súdu o zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia mu matka, v snahe pôsobiť dojomom, že mu styk s dcérou nemarí, umožní styk s dieťaťom na 2 hodiny namiesto na víkend. Styk mu teda naoko umožní, ale zároveň dieťaťu zakáže zostať u neho dlhšie. Ide o úmyselný postup matky, ktorým sa snaží oslabiť citové väzby medzi maloletou a ním tým, že ho zámerne zo života dcéry vytláča. Zároveň matka porušuje svoje povinnosti tým, že dieťa na styk nepripravuje, v zmysle fyzickej prípravy tým, že dieťa k určený deň a čas ani nie je doma, ako ani v zmysle psychickej prípravy, kedy sa dieťa údajne s ním stretnúť nechce alebo nemôže, pritom názor dieťaťa v tomto prípade nie je jeho vlastným, ale prevzatým od matky jej cieleným pôsobením na dieťa, ktoré môže časom viesť až k jeho úplnému zavrhnutiu. Matka sa výrazne zahráva s vývojom dcéry do budúcnosti, lebo je v hrubom rozpore so záujmom maloletej, aby nebol súčasťou jej života. Prítom styk, ktorý má vykonateľným rozsudkom určený nenapĺňa svojim rozsahom kritérium trávenia polovice voľného času dieťaťa s rodičom, ktorému nie je zverený do starostlivosti a matka chce už tento užší styk zúžiť, čo je v rozpore s právom dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj s právom dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému záveru, ako súd prvej inštancie, že v tomto prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky a doposiaľ zistené skutočnosti nepreukazujú naliehavú potrebu okamžitého zásahu súdu, keďže práva a oprávnené záujmy účastníkov konania, predovšetkým maloletého dieťaťa, neboli bezprostredne ohrozené.

11. Matka v odvolaní namietala nezákonnosť prenesenia miestnej príslušnosti na Okresný súd Košice II, o ktorom rozhodol Okresný súd Košice I odkazujúc na ust. § 112 CMP a na skutočnosť, že mal. W. má bydlisko v obvode Okresného súdu Košice II, keďže na prenesenie miestnej príslušnosti neboli splnené všetky procesné podmienky a tak zjavne rozhodoval miestne nepríslušný súd, ktorá skutočnosť nepochybne zakladá nezákonnosť rozhodnutia. Táto námietka nie je dôvodná. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa sa miestna príslušnosť súdu určuje podľa § 112 ods. 1 CMP. Rozhodujúcim kritériom, podľa ktorého sa posudzuje miestna príslušnosť, je bydlisko dieťaťa určené na základe dohody rodičov alebo iným zákonným spôsobom, pričom bydliskom osoby je potrebné rozumieť miesto, v ktorom táto osoba býva s úmyslom zdržiavať sa tam trvale (nielen prechodne). V § 113 CMP je upravená procesná osobitosť konania starostlivosti o maloletých. Toto ustanovenie počíta s tým, že bude vo veci konať nepríslušný súd, resp. súd, ktorý si svoju miestnu príslušnosť nebude ani overovať. Bez zisťovania alebo napriek nedostatku miestnej príslušnosti môže súd konať vo veciach starostlivosti o maloletých vtedy, ak je to potrebné na ochranu záujmov maloletého a vec neznesie odklad a dieťa sa fyzicky zdržiava v obvode súdu, ktorý koná bez zisťovania miestnej príslušnosti. Je vylúčené, aby na súde, príslušnom na ochranu neodkladných záujmov maloletého, prebehlo celé konanie vo veci starostlivosti o maloletých. Je totiž povinnosťou súdu urobiť nevyhnutné procesné úkony a následne vec bezodkladne postúpiť príslušnému súdu. Uznesenie Okresného súdu Košice I, ktorým bola prenesená miestna príslušnosť na Okresný súd Košice II nadobudlo 10.7.2020 právoplatnosť, preto správne potom konal tento súd,

keďže maloletá sa v jeho obvode aktuálne zdržuje, ktorého povinnosťou bude následne skúmať miestnu príslušnosť pre prípadné konanie starostlivosti o maloletých.

12. V odvolaní matka ďalej namietala postup súdu prvej inštancie v otázke doručovania návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia otcovi, ktorý sa k predmetnému návrhu aj vyjadril, že doručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia protistrane pred rozhodnutím súdu bez ďalšieho vytvára nelegitímny priestor na zmarenie účelu neodkladného opatrenia a preto súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo nepochybne k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ani táto odvolacia námietka nie je dôvodná. Predovšetkým odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otcovi nedoručoval. Po doručení uznesenia, ktorým bola prenesená miestna príslušnosť Okresným súdom Košice I na Okresný súd Košice II otcovi a postúpení veci Okresnému súdu Košice II právna zástupkyňa otca nahliadala do spisu a spis fotila. Otec nebol súdom vyzývaný na vyjadrenie k návrhu a jeho vyjadrenie nemožno v žiadnom prípade považovať za urobené nezákonne.

13. K odvolaniu matky v časti týkajúcej sa podstaty návrhu odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvalo nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možné realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovu prítomnosťou či príkladom, ktorá je tou najúčinnnejšou výchovnou metódou. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to znamená počas pracovných dní, školského roka, aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Právo stretávať sa s dieťaťom (právo styku) zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas styku, ktorý sa nerealizoval z dôvodu, ktoré nespočívali v osobe oprávneného. Zásahy do riadnej realizácie týchto čiastkových oprávnení sú obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, kedy záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasné stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide však o výnimočné riešenie, ktoré prenikavo zasahuje do výkonu práv a povinností rodiča, ako aj práv dieťaťa, preto je vždy potrebné spoľahlivo zistiť, či realizácia styku s dieťaťom skutočne ohrozuje jeho záujem alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerne pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokiaľ o tom nerozhodne súd).

14. Odvolací súd poukazuje na to, že zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritorným rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo o sebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná, ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľkou, prípadne inými účastníkmi konania. Vzhľadom na rýchlosť konania o neodkladnom opatrení vyžadovanú procesnými predpismi (CSP a CMP), nemôže byť aktivita navrhovateľa nahradzovaná ani v rámci vyšetrovacej zásady, ktorá ovláda mimosporové konanie aktivitou súdu. V tomto smere treba podotknúť, že zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, o ktorom súd má rozhodnúť v lehote 7 resp. 30 dní mal vykonávať dokazovanie, preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že súd nedostatočne zistil skutočný stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V konaní o návrhu na

nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie povahu osvedčovania, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva legitimizuje vyhovujúci výrok, resp. výrok zamietavý. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Právne pomery posudzoval odvolací súd v súlade s ust. § 329 ods. 2 CSP v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie a dospel k rovnakému právnomu záveru, ako súd prvej inštancie. Odvolací súd sa zaoberal splnením zákonnej podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorou je naliehavosť úpravy pomerov z hľadiska existencie ohrozenia záujmov maloletého dieťaťa a dospel k záveru, že matka dostatočným spôsobom neosvedčila naliehavosť potreby úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a za terajšej skutkovej situácie nie je v záujme maloletého dieťaťa dočasne upraviť výkon rodičovských práv a povinností k nemu. Neodkladným opatrením je potrebné upravovať len tie pomery, kde existuje ich reálne ohrozenie. Hlavným dôvodom matky na nariadenie neodkladného opatrenia bolo čo najúčinnejšie riešiť nepriaznivý psychický stav mal. W., ktorý je zapríčinený strachom z otca a tým, že maloletá bude odtrhnutá od svojej staršej sestry X., s ktorou trávila doteraz všetok čas a to i počas návštev u otca a zastabilizovať pocit bezpečia mal. W., nakoľko realizácia styku maloletej s otcom v zmysle poslednej úpravy nepriaznivo a nežiaduco ovplyvňuje jej zdravotný, resp. psychický stav a zároveň predstavuje vysoké riziko a hrozbu, že odbúranie depresívnych stavov, ktorými mal. W. trpí bude nenávratne zmarené. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie, že pokiaľ by mal byť príčinou, pre ktorú sa styk maloletej s otcom nerealizuje, a zároveň dôvodom problémov mal. W. matkou prezentovaný strach z otca, v takom prípade by nebolo v záujme dieťaťa stretávanie sa s otcom ani v obmedzenom rozsahu ako navrhuje matka. Z psychologického vyšetrenia mal. W. vyplýva, že dieťa v emočnom prežívaní dominantne spracováva nevedomý konflikt súvisiaci s vývinom autonómie, ale aj vlastnej identity, súčasťou ktorej sú objektové reprezentácie rodičov a vlastné zážitky a obsahy. Z vyjadrení oboch rodičov je zrejmé, že vzťahy medzi nimi sú konfliktné, čo sa bezprostredne prejavuje aj na prežívaní a pocitoch mal. W.. Odvolací súd apeluje, že obaja rodičia si musia uvedomiť, že aj keď spolu nežijú, rodičovské práva a povinnosti majú obaja a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa. Je v záujme mal. W., aby rodičia spolu rozumne a s rešpektom k sebe i k dieťaťu komunikovali ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností, aby budovali v rodine pozitívne vzťahy a dôveru. Hlavne vo vzťahu k deťom túto skutočnosť netreba podceňovať, pretože vybudovanie zdravých rodinných vzťahov sa stáva pre deti silným motivačným faktorom pri budovaní ich vlastných vzťahov k iným ľuďom v dospelosti. Dôvera je pocit istoty a bezpečia, pri nej sa komunikuje ľahšie a efektívnejšie, vytráca sa napätie. Aby rodičia prejavili pochopenie, pretože niekedy to, čo dieťa cíti ako potrebné, sa môže rodičom zdať ako úplne bezvýznamné. Je potrebné sa však na záujem dieťaťa pozrieť s nadhľadom a pochopiť túžby dieťaťa, ktoré v sebe ukrýva jemné city a srdečné emócie o ktoré sa treba starať. Keď dieťa pocíti, že jeho problémy rodičia nepodceňujú a vážia si ho ako jedinečnú bytosť, vzájomná väzba sa medzi nimi viac upevní. Ak rodičia doprajú dieťaťu prežívať s nimi efektívny a kvalitný vzťah, dávajú mu zároveň do budúcnosti cenný základ pre vytvorenie cieľavedomej a vnútorne vyrovnanej osobnosti.

16. Odvolací súd konštatuje, že obmedzenie styku rodiča s mal. dieťaťom v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine prichádza do úvahy vtedy, keď súd zistí, že toto opatrenie je v záujme dieťaťa nevyhnutné, t.j. nielen z hľadiska ohrozenia jeho fyzického či psychického zdravia, ale aj z hľadiska ohrozenia jeho mravného vývoja alebo z hľadiska nevhodného životného príkladu rodiča pre mal. dieťa so zreteľom na spôsob života, ktorý rodič vedie, prípadne z hľadiska iného zásadného negatívneho vplyvu nepriaznivo pôsobiaceho na vývoj mal. dieťaťa. V spise sa však žiaden dôkaz okrem správy o posúdení psychického stavu mal. W. (vypracovanej PhDr. E. C.) a vyjadrenia ošetrojúcej lekárky (MUDr. T.) predložených matkou nenachádza, resp. nebol predložený taký dôkaz, ktorý by preukazoval, že styk otca s maloletou by ohrozoval fyzické alebo psychické zdravie mal. W. a nebolo ani preukázané, že by spôsob života, ktorý otec vedie akýmkoľvek spôsobom negatívne vplýval na maloletú. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka neuvádza také okolnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Z vyjadrenia mal. W. napokon ani nevyplýva, že sa s otcom

nechce stretávať. Odvolací súd poukazuje, že mal. W. je vo veku (13 rokov), kedy už sama vie vyjadriť svoj názor a vôľu ohľadne stretávania sa s otcom, preto aj v tomto smere odvolací súd apeluje, aby rodičia rešpektovali prejavenu vôľu dieťaťa, jeho zdravotný stav a to aj s ohľadom na konfliktný vzťah medzi sebou. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje s odporúčaním kolízneho opatrovníka, že posúdenie veci vyžaduje súdneho znalca z oblasti psychológie pre stanovenie, aký je najlepší záujem dieťaťa do budúcnosti. Odvolací súd záverom konštatuje, že v odvolaní neboli matkou uvedené žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, s ktorými by sa súd prvej inštancie nezaoberal a náležite v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a ktoré by zároveň mali znamenať iné rozhodnutie vo veci.

17. Každý prípad prerušenia spolužitia rodičov mal. dieťaťa, ktorý je spojený s vymanením maloletého z osobnej starostlivosti jedného z rodičov je dôvodom prakticky bezodkladnej potreby upravenia rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Takáto úprava však musí mať svoje opodstatnenie (porov. ÚS 586/2014). Je potrebné zdôrazniť, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného pôsobenia. Posúdenie najlepšieho záujmu mal. dieťaťa je však otázkou právnou nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z článku 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov. Tvrdenia matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia majú význam pre konanie a rozhodnutie vo veci samej podľa ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine, avšak nezdôvodňujú akútnu potrebu ochrany pomerov a odôvodnených záujmov mal. dieťaťa formou ingerencie súdu do pomerov účastníkov. Odvolací súd dodáva, že je potrebné dôsledne rozlíšiť, kedy je na mieste okamžitý zásah súdu odôvodňujúci nariadenie neodkladného opatrenia, a kedy je potrebné vyčkať na rozhodnutie vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania. Pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej. V prebiehajúcom konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti, obaja rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje.

18. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).